

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 9 november 2021
Portefeuille(s): Kunst & Cultuur, Onderwijs
Portefeuillehouder(s): Touria Meliani, Marjolein Moorman
Behandeld door: K&C, bestuurszaken@amsterdam.nl

Onderwerp: Evaluatie Pilot Cultuurcoach 2020-2021 en regeling Driejarige subsidies Cultuurcoach 2022-2024

Geachte leden,

Met deze brief informeert het college u over de evaluatie van de Pilot Cultuurcoach en de inrichting van de nieuwe regeling driejarige subsidies Cultuurcoach 2022-2024, die in opdracht van het college wordt uitgevoerd door het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

In de Hoofdlijnen Kunst en Cultuur en het Kunstenplan 2021-2024 is de – voor Amsterdam – nieuwe inzet van cultuurcoaches opgenomen. Hiermee wil het gemeentebestuur bijdragen aan meer kansengelijkheid via cultuureducatie onder en na schooltijd. Alle kinderen moeten in aanraking kunnen komen met een breed palet aan kunst en cultuur. De cultuurcoaches zijn hiervoor de verbindende schakel. Cultuurcoaches zijn lesbevoegde kunstenaars afkomstig uit diverse kunstdisciplines. Ze geven cultuurlessen op school, zorgen voor verbinding met culturele instellingen en organiseren bezoeken voor scholieren aan culturele locaties. Zij verbreden het aanbod van cultuureducatie in de klas en verbinden dit met talentontwikkeling in de vrije tijd. Het college heeft besloten de cultuurcoaches vooral in te zetten op scholen met relatief veel leerlingen met een (risico op) onderwijsachterstand.

Om te onderzoeken hoe de nieuwe cultuurcoaches het beste kunnen worden ingezet is eerst een pilot uitgevoerd. Deze zou april 2020 van start gaan, maar is vanwege de coronapandemie uitgesteld tot na de zomer en verlengd tot eind 2021. In het bijgevoegde evaluatierapport leest u de resultaten van de pilot. Ondanks de moeilijke omstandigheden als gevolg van de coronacrisis en de sluiting van scholen blijkt de inzet van de cultuurcoaches boven verwachting groot en door alle partijen positief beoordeeld. In deze raadsinformatiebrief wordt de achtergrond en evaluatie van de Pilot Cultuurcoach belicht. De Monitor en Evaluatie Pilot Cultuurcoach 2020-2021 vindt u in bijlage 1.

Op 18 december 2019 heeft de gemeenteraad de Hoofdlijnen Kunst en Cultuur 2021-2024 vastgesteld. Hierin zijn de Pilot Cultuurcoach en de Regeling Cultuurcoach (onder voorbehoud van een positieve evaluatie van de pilot) aangekondigd. Op basis van de positieve evaluatie heeft het college nu besloten de regeling Driejarige subsidies Cultuurcoach 2022-2024 vast te stellen.

Deze zal vanaf 15 november 2021 voor aanvragers worden opengesteld door het Amsterdamse Fonds voor de Kunst. De regeling Driejarige subsidies Cultuurcoach 2022-2024 en Toelichting vindt u in de bijlage 2.

Evaluatie Pilot Cultuurcoach Amsterdam

Achtergrond

Sinds 2008 zijn er vanuit de Brede Impuls Combinatiefuncties vanuit het Rijk al veel (buurt)sportcoaches actief in de stad. Zij stimuleren met succes dat jongeren na schooltijd gaan sporten bij sportverenigingen. Vanaf 2019 is deze rijksregeling (VWS/OCW/SZW) uitgebreid (Brede Regeling Combinatiefuncties) en biedt gemeentes de ruimte om meer (buurtsport)coaches en cultuurcoaches in te zetten. Voor Amsterdam betekende dit circa 60 fte extra en het college heeft besloten deze extra ruimte voor de helft in te vullen met cultuurcoaches.¹

Uitvoering

Om te onderzoeken hoe deze nieuwe cultuurcoaches het beste ingezet konden worden is in opdracht van de gemeente, onder regie van Mocca, expertisecentrum voor cultuureducatie, en in samenwerking met het Amsterdamse Fonds voor de Kunst, de Pilot Cultuurcoach uitgevoerd.

In de Hoofdlijnen Kunst en Cultuur 2021-2024 is beschreven hoe het college de cultuurcoaches wenst in te zetten: primair als bevoegde kunstvakdocent voor de klas, met als extra opdracht om, net als de sportcoaches, kinderen met een afstand tot kunst en cultuur actief door te geleiden naar activiteiten in de vrije tijd.

Daarmee wordt niet alleen het aanbod cultuureducatie op scholen verbreed en versterkt, maar kan ook een bijdrage geleverd worden aan het bevorderen van kansengelijkheid en werkdrukvermindering vanwege het lerarentekort. De cultuurcoaches zijn in de pilot ingezet op scholen met een hoog % leerlingen met een risico op onderwijsachterstand (> 50% of in enkele gevallen 30-50%).

Om de kwaliteit te garanderen zijn alleen instellingen die zijn opgenomen in het Kunstenplan 2017-2020 gevraagd deel te nemen aan de pilot. Een deel van de cultuurcoaches is ingezet in het vmbo, praktijkonderwijs en bij de buitenschoolse activiteiten.

Resultaten

Uit de Monitor en Evaluatie Pilot Cultuurcoach 2020-2021 blijkt dat in totaal op 80 scholen, 88 cultuurcoaches vanuit 32 culturele instellingen actief zijn. De cultuurcoaches besteden 55% van de tijd aan cultuureducatie in de klas, zorgen voor 40% voor verbinding met naschoolse activiteiten en besteden 5 % aan deskundigheidsbevordering. De 32 betrokken instellingen zijn actief binnen diverse disciplines, waaronder: jeugd- en jongerentheater (21%), muziek (15%), letteren (12%),

¹ De Brede Regeling Combinatiefuncties, (buurt)sportcoaches en cultuurcoaches wordt gefinancierd door het Rijk (40%), met cofinanciering van gemeenten (60%) per fte. Het 'normbedrag' per fte is € 50.000.

dans (12%), film (6%), cultureel erfgoed (3%), social design (3%), podia (3%) en interdisciplinair (3%).

Vanuit alle drie perspectieven (scholen, culturele instellingen en de cultuurcoaches) is het oordeel over de inzet van cultuurcoaches op scholen heel positief. Zij worden zeer gewaardeerd door de scholen, werken goed samen met de interne cultuurcoördinator en versterken daarmee de aandacht voor cultuureducatie op de school. De leerkrachten zien dat de cultuurcoaches echt impact op de kinderen hebben. Ook wordt de gewenste doorstroming naar naschoolse cultuuractiviteiten gerealiseerd.

De pilot toont aan dat de gewenste verbreding van cultuureducatie gerealiseerd wordt. De inzet van de cultuurcoach bevordert gelijke kansen doordat deze wordt ingezet op scholen met een hoog percentage leerlingen met een groot risico op onderwijsachterstand. Nieuwe scholen en leerlingen zijn bereikt en is er extra aandacht voor de doorgeleiding van leerlingen die buiten schooltijd niet vanzelfsprekend in aanraking komen met kunst- en cultuur. Tevens draagt de cultuurcoach bij aan het verlagen van de werkdruk op scholen met een uitdagende leerlingenpopulatie en het tegengaan van het lerarentekort doordat vakbekwame en onderwijsbevoegde professionals voor de klas staan.

Voor de meeste scholen was de gesubsidieerde inzet van een cultuurcoach zeer welkom, omdat zij aangeven geen financiële middelen hiervoor te hebben. Uit de enquête blijkt dat slechts een beperkt aantal scholen in staat is en bereid is in de toekomst een eigen financiële bijdrage te betalen. In hoeverre op termijn een bijdrage van scholen gevraagd wordt, zal onderdeel zijn van de bredere gesprekken met schoolbesturen over nieuwe afspraken over cultuureducatie vanaf 2023.

Regeling Driejarige subsidies Cultuurcoach 2022-2024

Op basis van deze evaluatie heeft het college besloten om groen licht te geven voor de regeling Driejarige subsidies Cultuurcoach 2022-2024 die vanaf 2022 in opdracht van het college wordt uitgevoerd door het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Bij de uitwerking van de Regeling Cultuurcoach 2022-2024 zijn de volgende aanbevelingen uit de pilot meegenomen:

- Opname in het Kunstenplan was een voorwaarde voor het kunnen aanvragen van subsidie voor de pilot Cultuurcoach. Hierdoor is de kwaliteit van de instellingen al getoetst. Sommige instellingen ervaren dit als een beperking, omdat de 'bewezen kwaliteit' ook op andere wijze kan worden aangetoond. Daarom is de regeling uitgebreid naar culturele instellingen die een meerjarige subsidie ontvangen van het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie. Ook is het mogelijk om als cultuureducatie-instelling samen te werken met een instelling die penvoerder is.
- De onderwijsbevoegdheid van de cultuurcoach was binnen de pilot een voorwaarde voor het aanvragen van subsidie omdat de cultuurcoach zelfstandig voor de klas moet kunnen staan. Op uitdrukkelijk verzoek van een enkele school is hier soms van afgeweken omdat de cultuurcoach waarmee de school wenste te werken zeer vakbekwaam was. Dit geldt ook binnen de regeling. Onderzocht wordt tevens samen met opleidingsinstellingen of korte bijscholingstrajecten uitkomst kunnen bieden.

- Bij de doorstroming naar naschools aanbod worden ouders gewezen op de mogelijkheden om de cursuskosten te laten vergoeden door het Jongerencultuurfonds Amsterdam (JFCA). Deze vergoedt nu alleen de langlopende cursussen. Voor veel ouders is dit nog een brug te ver. De aanbeveling wordt overgenomen om ook kortere cursussen van 10 lessen voor deze kinderen te vergoeden.
- Om de cultuurcoaches een betere afspiegeling van de Amsterdamse bevolking te laten zijn, is in de Regeling opgenomen om bij de aanstelling van de cultuurcoaches te handelen conform de Code Diversiteit en Inclusie.

Mocca zal de cultuurcoaches blijven ondersteunen door programma's voor deskundigheidsontwikkeling aan te bieden in 2022-2024. Hiervoor heeft Mocca vanuit de subsidie Kunstenplan 2021-2024 2fte cultuurcoaches beschikbaar.

Het uitgangspunt binnen de nieuwe Regeling Cultuurcoach 2022-2024 is dat de cultuurcoach gratis aan scholen beschikbaar wordt gesteld. Deze rijksregeling (VWS/OCW/SZW) wordt gefinancierd vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties, Sport- en Cultuurcoach met een jaarlijks bedrag van € 600.000. De afdeling Onderwijs matcht de verplichte cofinanciering voor een bedrag van € 900.000 per jaar. Voor de uitvoeringskosten ontvangt het Amsterdams Fonds voor de Kunst jaarlijks een bedrag van € 40.000.

De regeling Driejarige subsidies Cultuurcoach 2022-2024 zal opgenomen worden in de Verordening Lokaal Onderwijsbeleid Amsterdam 2022.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Touria Meliani
Wethouder Kunst & Cultuur

Marjolein Moorman
Wethouder Onderwijs

Bijlagen

1. Monitor en Evaluatie Pilot Cultuurcoach 2020-2021
2. Regeling Driejarige subsidies Cultuurcoach 2022-2024 en Toelichting